

И-4/2002 г.

София, 21.01.2002 г.

До Конституционния съд
 на Република България

МОЛБА

от главния прокурор на Република България
 на основание чл. 150, ал. 1, във вр. с чл. 149,
 ал. 1 т.1 от Конституцията

за тълкуване на разпоредбите на чл. 151, ал. 2
 от Конституцията

Уважаеми господин Председател,

Уважаеми дами и господа конституционни съдии,

Моля Конституционния съд да даде задължително тълкуване на разпоредбите на чл. 151, ал. 2 от Конституцията в смисъл, имат ли обратно действие тълкувателните решения на Конституционния съд по чл. 149 ал. 1, т.1 от Конституцията.

Въпросът за действието на решенията на Конституционния съд във времето има важно значение за утвърждаване върховенството на Конституцията и за стабилността на правния ред в държавата.

Нуждите на правоприлагането изискват ясно и категорично разбиране относно действието на тълкувателните решения на Конституционния съд във времето. По-конкретно - във Върховния административен съд са образувани няколко дела, по които се атакува действителността на предложенията на Висшия съдебен съвет до Президента на Републиката за назначаване на Председателя на Върховния касационен съд, на Председателя на Върховния административен съд и на главния прокурор; атакува се също действителността на всички решения на Висшия съдебен съвет от 1992 г. насам за назначаване на съдии, прокурори и следователи, в т.ч. и назначенията на съдиите от Върховния административен съд; атакува се и действителността на всички актове, постановени от съдиите, прокурорите и следователите, назначени от 1992 г. до сега. Тези искания се позовават на тълкувателно решение № 16 от 1999 г. /ДВ, бр. 95, 1999 / на Конституционния съд относно разпоредбата на чл. 130, ал. 4 от Конституцията, като се твърди, че тълкувателните решения на Конституционния съд имат обратно действие. Въпросът за действието на тълкувателните решения на Конституционния съд във времето има преюдициално значение за решаването на образуваните дела.

Налице са основанията, посочени в определение от 30.4.1998 по к.д. № 14/1998 г. на Конституционния съд, за тълкуване на разпоредбите на чл. 151, ал.2 от Конституцията: неясноти относно смисъла и

съдържанието на посочените конституционни норми, неблагоприятни за съдебната система и конституционния ред последици при приложението им.

Съгласно постоянната практика на Конституционния съд съм длъжен да изложа разбирането си за съдържанието на конституционните разпоредби на чл. 151, ал. 2, които се нуждаят от тълкуване.

Тълкувателните решения на Конституционния съд по чл. 149, ал. 1, т. 1 от Конституцията нямат обратно действие. Съгласно чл. 151, ал. 2 от Конституцията “Решенията на Конституционния съд се обнародват в “Държавен вестник” в 15-дневен срок от приемането им. Решението влиза в сила три дни след обнародването му”. Изразът “влиза в сила след” означава, че решението действа за в бъдеще.

Принципът, установен в Конституцията е, че всички решения на Конституционния съд, в т. ч. и тълкувателните решения, влизат в сила след обнародването им. От този момент те пораждат своето правно действие занапред. Конституцията не предвижда никакви изключения от този принцип. Следователно мнението че тълкувателните решения на Конституционния съд имат обратно действие, противоречи пряко на текста на Конституцията. Поначало в правовата държава не се допуска обратно действие на правните актове, освен в случаите когато самите актове по изключение предвиждат това.

В подкрепа на това становище, могат да се изтъкнат и следните аргументи.

Тълкувателните решения на Конституционния съд имат нормативен характер. Те са задължителни за всички, както самата Конституция, която тълкуват. Поради това те са своеобразен вторичен източник на конституционно право. Конституцията поначало няма обратна сила, тя действа занапред. С още по-голямо основание тълкуването, което й дава Конституционният съд, ще действа занапред.

Конституцията и изискването за правна сигурност и стабилност на уредените, съобразно Конституцията, обществени отношения изключват обратна сила на тълкувателните актове на Конституционния съд. Всички действия, извършени въз основа на конституционни разпоредби, преди тълкуването им, запазват своята валидност. Да се приеме, че тълкуването на Конституционния съд има обратно действие, в случая означава да се дестабилизира съдебната власт и установения в държавата конституционен ред. Това само по себе си е антиконституционно.

Решението на Конституционния съд по чл. 149, ал.1, т. 2 от Конституцията, с което се обявява даден закон за противоконституционен, действа занапред /чл. 151, ал. 2, изр. трето от Конституцията/. С още по-голямо основание занапред ще действа и тълкуването на Конституцията по чл. 149, ал. 1, т. 1.

Принципите на правовата държава също не допускат да се придаде обратна сила на тълкуване, което накърнява придобити в съответствие със закона права.

Поради всичко това Ви моля, уважаеми Конституционни съдии, да постановите, че тълкувателните решения на Конституционния съд по чл. 149, ал. 1, т.1 от Конституцията пораждат действие занапред.

Моля Ви, да определите като заинтересувани институции по делото Президента на Република България, Народното събрание на Република България, Министерския съвет на Република България, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, Висшия съдебен съвет и Висшия адвокатски съвет.

С уважение:

Н. Филчев

Главен прокурор

